

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2020 m. balandžio 23 d.¹

Byla C-73/19

**Belgische Staat, atstovaujama Minister van Werk, Economie en Consumenten, atsakingo už
Buitenlandse handel,
Belgische Staat, atstovaujama Directeur-Generaal van de Algemene Directie Economische
Inspectie,
Directeur-Generaal van de Algemene Directie Economische Inspectie
prieš
Movic BV,
Events Belgium BV,
Leisure Tickets & Activities International BV**

(*Hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija) pateiktas prašymas priimti
prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymas – Sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ – Viešosios valdžios institucijos pareikštas ieškinys dėl veiksmų nutraukimo, kuriuo siekiama apsaugoti vartotojų interesus“

I. Įvadas

1. 2002 m. spalio 1 d. Sprendime *Henkel*² Teisingumo Teismas nusprendė, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka, kuri apibrėžia daugumos Sąjungos tarptautinės privatinės teisės aktų taikymo sritį, apima ginčą, kai vartotojų apsaugos asociacija pareiškia ieškinį dėl nesąžiningų sąlygų naudojimo uždraudimo. Prašymu priimti prejudicinį sprendimą jį pateikęs teismas Teisingumo Teismo prašo nustatyti, ar ši sąvoka apima ir ginčą, kai valstybės narės viešosios valdžios institucijos pareiškia ieškinį, susijusį su nesąžiningais veiksmais rinkoje ir (arba) nesąžininga komercine veikla.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² C-167/00, EU:C:2002:555, 30 punktas.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

2. Reglamento (ES) Nr. 1215/2012/EB³ 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jis „taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administraciniams byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdančioms valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*)“.

B. Belgijos teisė

1. 2013 m. liepos 30 d. įstatymas

3. *Loi du 30 juillet 2013 relative à la revente de titres d'accès à des événements* (2013 m. liepos 30 d. Įstatymas dėl renginių bilietų perpardavimo, *Moniteur belge*, 2013 m. rugsėjo 6 d., p. 63069; toliau – 2013 m. liepos 30 d. įstatymas) 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama nuolat perparduoti renginių bilietus, nuolat siūlyti perparduoti renginių bilietus ir teikti priemonės, kurios bus naudojamos nuolatiniam renginių bilietų perpardavimui. Be to, šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudžiama pavieniais atvejais perparduoti renginių bilietus už didesnę nei galutinę kainą.

4. Remiantis to įstatymo 14 straipsniu, *le président du tribunal de commerce* (Komerčių bylų teismo pirmininkas) konstatuoja veiksmus, kurie yra šio įstatymo 5 straipsnio pažeidimas, ir nurodo juos nutraukti. Šiame straipsnyje nustatyta, kad pareikšti ieškinį dėl nutraukimo gali ministras ar *directeur général de la direction générale du contrôle et de la médiation, Service public fédéral de l'économie, PME (petites et moyennes entreprises), des classes moyennes et de l'énergie* (Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos generalinis direktorius) arba suinteresuotieji asmenys.

2. Ekonominės teisės kodeksas

5. 2013 m. vasario 28 d. *code de droit économique* (Ekonominės teisės kodeksas, toliau – ETK) pagrindinės bylos faktinių aplinkybių metu taikytinos redakcijos VI knygos 4 antraštinės dalies 1 skyriaus „Nesąžininga komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ VI.92–VI.100 straipsniais įgyvendinama Direktyva 2005/29/EB⁴. Šiuo klausimu būtent šio kodekso VI.100, VI.97, VI.99 ir VI.93 straipsniuose apibrėžta nesąžininga komercinė veikla.

6. ETK XVII.1 straipsnyje nustatyta, kad *tribunal de commerce* (Komerčių bylų teismo) pirmininkas konstatuoja veiksmus, užtraukiančius net ir baudžiamąją atsakomybę, pažeidžiančius šio kodekso nuostatas, išskyrus tam tikrus specialius ieškinius, ir nurodo juos nutraukti. ETK XVII.7 straipsnyje nustatyta, kad ieškinį, grindžiamą šio kodekso XVII.1 straipsniu, gali pareikšti, be kita ko, suinteresuotieji asmenys, ministras ar Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos generalinis direktorius ir vartotojų interesų gynimo asociacija, jeigu ji kreipiasi į teismą, siekdama apginti įstatuose apibrėžtus vartotojų kolektyvinius interesus.

3 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1).

4 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22).

III. Pagrindinė byla, prejudicinis klausimas ir procesas Teisingumo Teisme

7. 2016 m. Belgijos valdžios institucijos, pasitelkdamos laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą, pareiškė kitoms apeliacinio proceso šalims, t. y. pagal Nyderlandų teisę įsteigtoms bendrovėms *Movic BV*, *Events Belgium BV*, *Leisure Tickets & Activities International BV*, du ieškinius dėl veiksmų nutraukimo.

8. Šiais ieškiniiais prašyta:

- pirma, konstatuoti, kad kitos apeliacinio proceso šalys Belgijoje savo valdomose interneto svetainėse perpardavinėjo renginių bilietus už didesnę nei pirminio pardavėjo nurodytą kainą, nenurodydamos pirminės kainos ir pirminio pardavėjo pavadinimo, ir kad šie veiksmai yra 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 1 ir 2 dalių ir ETK VI.100, VI.97, VI.99 ir VI.93 straipsnių, prireikus siejamų su *Nederlands Burgerlijk Wetboek* (Nyderlandų civilinis kodeksas) 6 knygos 193b–193g straipsniais, pažeidimas,
- antra, nurodyti nutraukti šiuos pažeidimus,
- trečia, nurodyti priimtą sprendimą viešai paskelbti pagal Nyderlandų teisę įsteigtų bendrovių lėšomis,
- ketvirta, paskirti 10 000 EUR baudą už kiekvieną konstatuotą pažeidimą nuo sprendimo įteikimo, galiausiai,
- penkta, nuspręsti, kad pagal ETK XV.2 ir paskesnius straipsnius pažeidimus galima konstatuoti paprastu Ekonominės inspekcijos generalinės direkcijos įgalioto tarnautojo parengtu protokolu.

9. Kitos apeliacinio proceso šalys pateikė Belgijos teismų tarptautinės jurisdikcijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą ir teigė, kad Belgijos valdžios institucijos veikė vykdydamos viešosios valdžios įgaliojimus, todėl šie ieškiniai nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį. Šiam prieštaravimui pritarta pirmojoje instancijoje.

10. Apeliantės pateikė apeliacinį skundą *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija). Šiomis aplinkybėmis šis teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šį prejudicinį klausimą:

„Ar byla, kuri grindžiama Belgijos valdžios institucijų Nyderlandų bendrovėms pagal [2013 m. liepos 30 d. įstatymo] dėl renginių bilietų perpardavimo 14 straipsnį ir [ETK] XVII.7 straipsnį pareikštu ieškiniu dėl vartotojų atžvilgiu neteisėtų veiksmų rinkoje arba neteisėtos komercinės veiklos konstatavimo ir nutraukimo, kai šios bendrovės interneto svetainėse Nyderlanduose orientuojasi daugiausia į klientus Belgijoje ir jiems perparduoda Belgijoje vykstančių renginių bilietus, yra civilinė arba komercinė byla, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 1 straipsnio 1 dalį, ir ar dėl to tokioje byloje priimtas teismo sprendimas gali patekti į šio reglamento taikymo sritį?“

11. Rašytines pastabas pateikė kitos apeliacinio proceso šalys, Belgijos vyriausybė ir Europos Komisija. Šiems suinteresuotiesiems asmenims buvo atstovaujama per 2020 m. sausio 29 d. vykusį teismo posėdį.

IV. Analizė

12. Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar sąvoka „civilinėse ir komercinėse bylose“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, apima valstybės narės institucijų ir kitoje valstybėje narėje įsteigtų privatinės teisės reglamentuojamų subjektų ginčą, kai šios valdžios institucijos prašo, pirma, konstatuoti pažeidimus, t. y. nesąžiningą komercinę veiklą, antra, nurodyti ją nutraukti, trečia, nurodyti viešai paskelbti sprendimą kitų apeliacinio proceso šalių sąskaita, ketvirta, paskirti konkretaus dydžio baudą už kiekvieną konstatuotą pažeidimą nuo teismo sprendimo įteikimo ir, penkta, nuspręsti, kad pažeidimus galima konstatuoti paprastu vienos iš tų valdžios institucijų įgalioto tarnautojo parengtu protokolu.

13. Nors, atrodo, šie ieškiniai siejami arba su veiksmais rinkoje, arba su nesąžininga komercine veikla, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepaaiškino, kaip šie veiksmai tarpusavyje susiję. Per teismo posėdį Belgijos vyriausybė ir viena iš kitų apeliacinio proceso šalių nurodė, kad 2013 m. liepos 30 d. įstatymas yra *lex specialis*, palyginti su ETK. Vadinas, jeigu nebūtų šio *lex specialis*, bet koks pažeidimas būtų nesąžininga komercinė veikla. Be to, atrodo, šiais įstatymo galią turinčiais teisės aktais siekiama to paties tikslo, t. y. apsaugoti vartotojų interesus, ir juose vadovaujama tokia pačia logika.

14. Beje, prejudicinio klausimo formuluotė, žinoma, leidžia manyti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas tik dėl reikalavimų konstatuoti pažeidimus ir nurodyti juos nutraukti. Vis dėlto tam, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis vienu iš Reglamente Nr. 1215/2012 nurodytų jurisdikcijos pagrindų, galėtų nuspręsti, kad turi jurisdikciją nagrinėti pagrindinę bylą⁵, jis turi nustatyti, kad nė vienas iš Belgijos valdžios institucijų pateiktų reikalavimų negali lemti visiško ar dalinio šio ginčo pašalinimo iš šio reglamento materialinės taikymo srities.

15. Be to, iš prejudicinio klausimo formuluotės matyti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą ir dėl to, ar pagrindinėje byloje priimtas sprendimas dėl esmės pateks į Reglamento Nr. 1215/2012 *ratione materiae* taikymo sritį. Nors abejonių gali kelti tai, ar atsakymas į šį klausimą būtinas būsimam šio teismo sprendimui dėl tarptautinės jurisdikcijos nebuvimu grindžiamo prieštaravimo, pažymėtina, jog sprendimas dėl esmės bus susijęs su visais tame teisme pateiktais reikalavimais.

16. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir šalių pateiktų pastabų matyti, jog pagrindinė abejonė kyla dėl to, ar naudojimasis viešosios valdžios institucijos kompetencija pareikšti ieškinį dėl 2013 m. liepos 30 d. įstatymo ir ETK VI knygos nuostatų pažeidimo nutraukimo yra vykdamas viešosios valdžios įgaliojimus atlikti veiksmai. Šiomis aplinkybėmis nesutariama dėl šių aspektų: pirma, priešingai nei bet kuris kitas subjektas, Belgijos valdžios institucijos neturi įrodyti, kad jos pačios yra suinteresuotos iškelti tokią bylą, kaip pagrindinė, antra, šių institucijų turimų tyrimo įgaliojimų neturi privatinės teisės reglamentuojami subjektai ir, trečia, tos institucijos turi tokius pačius įgaliojimus ir vykdymo procese.

5 Pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai nenurodė, kuriuo iš Reglamente Nr. 1215/2012 nurodytų jurisdikcijos pagrindų Belgijos valdžios institucijos pageidauja remtis pagrindinėje byloje. Per teismo posėdį jos patikslino, jog į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą kreiptasi remiantis šio reglamento 7 straipsnio 2 dalimi, t. y. kaip į vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žala sukėlusį įvykį, teismą, turintį jurisdikciją bylose dėl delikto arba kvazidelikto. Taigi šis patikslinimas negali lemti į šį prejudicinį klausimą pateiktino atsakymo niuansų. Jau turėjau galimybę pažymėti kitokiame kontekste, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnyje apibrėžta šio reglamento *ratione materiae* taikymo sritis yra ta pati, kiek tai susiję su visais šiame reglamente numatytais jurisdikcijos pagrindais. Žr. mano išvadą byloje *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:3, 23 punktas).

17. Siekdamas atsakyti į šį klausimą pirmiausia priminsiu reikšmingą jurisprudenciją dėl sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, išaiškinimo (A antraštinė dalis). Toliau atsižvelgdamas į šią jurisprudenciją nagrinėsiu šalių ginčytus aspektus, susijusius su viešosios valdžios institucijos suinteresuotumu pareikšti ieškinius (B antraštinė dalis), šios institucijos turimais tyrimo įgaliojimais (C antraštinė dalis) ir įgaliojimais vykdymo procese (D antraštinė dalis), taip pat jų poveikį pateiktinam atsakymui į prejudicinį klausimą

A. Civilinės ir komercinės bylos

18. Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jis taikomas civilinėse ir komercinėse bylose (pirmas sakiny), bet netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdančioms valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*) (antras sakiny).

19. Taigi civilinių ir komercinių bylų sąvoka apibrėžiama Reglamento Nr. 1215/2012 materialinė taikymo sritis, ją priešpriešinant su viešąja teise siejamoms sąvokoms. Ginčai, kurie patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką, ir ginčai, kurių ši sąvoka neapima, atskiriami remiantis tuo, kad viena iš ginčo šalių naudojami viešosios valdžios įgaliojimais, todėl toks ginčas nepatenka į šią taikymo sritį⁶.

20. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas ne kartą nusprendė, kad tam tikri ginčai tarp valdžios institucijos ir privatinės teisės reglamentuojamo subjekto gali patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, tačiau ne tuomet, kai institucija vykdo viešosios valdžios įgaliojimus⁷.

21. Siekiant nustatyti, ar taip yra, reikia išnagrinėti teisinių santykių tarp ginčo šalių pobūdį ir jo dalyką apibūdinančias aplinkybes⁸ arba alternatyviai, kaip tai matyti iš tam tikrų Teisingumo Teismo sprendimų⁹, toje byloje pareikšto ieškinio pagrindą ir to ieškinio pareiškimo sąlygas.

22. Viešosios valdžios įgaliojimai, dėl kurių ginčas nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, gali būti naudojami, pirma, esant valdžios institucijai ir privatinės teisės subjektą siejantiems teisiniams santykiams, dėl kurių ir kilo šis ginčas, arba, antra, tam ginčui nagrinėti skirtame procese¹⁰.

23. Atsižvelgiant būtent į šiuos jurisprudencijoje pateiktus išaiškinimus ir pagrindinius šalių ginčo aspektus reikia nustatyti, ar ginčas pagrindinėje byloje patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką.

B. Dėl viešosios valdžios institucijos suinteresuotumo imtis veiksmų

24. Šalys nesutaria, be kita ko, dėl klausimo, ar suinteresuotumo, dėl kurio veikia Belgijos valdžios institucijos, ypatumai lemia, tai, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka apima bylą, kurioje šios institucijos prašo konstatuoti nesąžiningus veiksmus rinkoje ir (arba) nesąžiningą komercinę veiklą ir nurodyti juos nutraukti.

6 Žr. mano išvadą byloje *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:3, 59 punktas).

7 Žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimą *Sapir ir kt.* (C-645/11, EU:C:2013:228, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą *Sunico ir kt.* (C-49/12, EU:C:2013:545, 34 punktas).

8 Žr. 2011 m. spalio 18 d. Sprendimą *Realchemie Nederland* (C-406/09, EU:C:2011:668, 39 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

9 Žr., be kita ko, 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Siemens Aktiengesellschaft Österreich* (C-102/15, EU:C:2016:607, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

10 Dėl šio aspekto doktrinoje nurodyta, kad ginčo dalyko kriterijus ir ieškinio pagrindo ir jo pareiškimo sąlygų kriterijus Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, atrodo, iš esmės nebuvo taikytas, siekiant ginčo neįtraukti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį. Žr. Van Calster, G., *European Private International Law*, Hart Publishing, Oksfordas, Portlandas, 2016, p. 38.

25. Iš tikrųjų kitos apeliacinio proceso šalys teigia, kad Belgijos valdžios institucijos reiškia ieškinius dėl veiksmų nutraukimo, siekdamos ginti bendrąjį interesą. Šiuo tikslu tos valdžios institucijos turi nacionalinio įstatymų leidėjo tiesiogiai suteiktus įgaliojimus, todėl jos veikia kaip viešoji valdžia. Priešingai nei bet kuris kitas asmuo, norintis pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo pagal 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 14 straipsnį ir ETK XVII.7 straipsnį, Belgijos valdžios institucijos neturi įrodyti, kad jos pačios yra suinteresuotos.

26. Belgijos vyriausybė pripažįsta, kad Belgijos valdžios institucijos gina bendrąjį interesą. Vis dėlto ji patikslina, jog šis interesas pasireiškia tuo, kad jos užtikrina komercinę veiklą reglamentuojančių teisės aktų, skirtų apsaugoti privatiems verslininkų ir vartotojų interesams, laikymąsi.

27. Taigi reikia nustatyti, ar civilinių ir komercinių bylų sąvoka neapima ginčo todėl, kad, pirma, šią bylą iškėlė viešosios valdžios institucija, ginanti bendrąjį interesą, antra, kad teisės aktų leidėjas šiai institucijai konkrečiai suteikė įgaliojimus iškelti tą bylą ir, trečia, kad bet kuris kitas asmuo, norintis iškelti tokią bylą, pats turi būti suinteresuotas.

1. Bendruoju interesu grindžiamas viešosios valdžios funkcijų vykdymas

28. Sprendime *Pula Parking*¹¹ Teisingumo Teismas nusprendė, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka apima ginčą dėl vietos valdžios institucijai priklausančiai įmonei mokėtino mokesčio už transporto priemonių stovėjimą, dėl kurio buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nors viešosios stovėjimo aikštelės valdymas ir šio mokesčio rinkimas, kaip matyti iš šio sprendimo, yra vietos interesu grindžiamas uždavinys.

29. Taigi šis sprendimas akivaizdžiai rodo, kad „veikti siekiant intereso, panašaus į bendrąjį ar viešąjį interesą“, savaime nereiškia „veikti vykdant viešosios valdžios funkcijas“, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją, susijusią su Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalimi¹².

2. Įstatymo galią turinčiu aktu tiesiogiai suteikti įgaliojimai

30. Atrodo, kad viena iš kitų apeliacinio proceso šalių Teisingumo Teismo jurisprudenciją supranta taip, kad pagal ją galima skirti du atvejus, kai ginčo neapima civilinių ir komercinių bylų sąvoka. Pirma, jeigu valdžios institucija naudojami specialiais įgaliojimais, palyginti su privačių asmenų santykius reglamentuojančiomis teisės normomis, ir, antra, kaip tai matyti iš sprendimų *Baten*¹³ ir *Blijdenstein*¹⁴, jeigu valdžios institucijos kompetencija grindžiama nuostatomis, kuriomis teisės aktų leidėjas jai konkrečiai suteikė savarankiškus įgaliojimus. Atrodo, kad ši kita apeliacinio proceso šalis tvirtina, kad, jeigu Belgijos valdžios institucijos imasi veiksmų tik dėl to, kad teisės aktų leidėjas jas paskyrė tai daryti, vadinasi, jos veikia vykdydamos viešosios valdžios įgaliojimus.

31. Vis dėlto Sprendime *Pula Parking*¹⁵ Teisingumo Teismas jau nusprendė: vien aplinkybė, kad įgaliojimai suteikti, o gal net deleguoti, viešosios valdžios aktu, nereiškia, kad tiems įgaliojimams vykdyti reikia naudotis viešosios valdžios įgaliojimais. Be to, nors tarnautojo statusas buvo suteiktas viešosios valdžios aktu, Sprendime *Sonntag*¹⁶ Teisingumo Teismas nusprendė: tai, kad valstybinės mokyklos mokytojas turi valstybės tarnautojo statusą ir veikia kaip toks, negali būti lemiamą aplinkybė, dėl kurios „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka neapimtų šiam mokytojui pareikšto ieškinio dėl žalos atlyginimo.

11 Žr. 2017 m. kovo 9 d. sprendimą (C-551/15, EU:C:2017:193, 35 punktą).

12 Taip pat žr. mano išvadą byloje *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:3, 79 punktą).

13 2002 m. lapkričio 14 d. sprendimas (C-271/00, EU:C:2002:656).

14 2004 m. sausio 15 d. sprendimas (C-433/01, EU:C:2004:21).

15 Žr. 2017 m. kovo 9 d. sprendimą (C-551/15, EU:C:2017:193, 35 punktą).

16 Žr. 1993 m. balandžio 21 d. sprendimą (C-172/91, EU:C:1993:144, 21 punktą).

32. Konkrečiau kalbant, dėl teisės akto, kuris yra viešosios valdžios institucijos vykdomų įgaliojimų šaltinis, kiek tai susiję su Reglamentu (EB) Nr. 1393/2007¹⁷, kurio taikymo sritis taip pat apibrėžta vartojant „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoką, Sprendime *Fahnenbrock it kt.*¹⁸ Teisingumo Teismas nurodė, jog aplinkybė, kad įgaliojimai nustatyti įstatyme, savaime nėra lemiamas, siekiant padaryti išvadą, kad ši valstybė naudojosi viešosios valdžios įgaliojimais. Šis argumentas nepaneigtas ir Sprendime *Kuhn*¹⁹, susijusiame su Reglamente Nr. 1215/2012 vartojamos „civilinių ir komercinių bylų“ sąvokos išaiškinimu. Tame sprendime Teisingumo Teismas, nusprendęs, kad ginčo neapima civilinių ir komercinių bylų sąvoka, ne tik konstatavo, kad valstybė vykdė nacionaliniame įstatyme tiesiogiai suteiktus įgaliojimus, bet ir išnagrinėjo, kokioje padėtyje dėl šių įgaliojimų vykdymo buvo valstybė, palyginti su privačiais asmenimis²⁰.

33. Be to, neginčytina, kad vienos iš kitų apeliacinio proceso šalių nurodytuose sprendimuose *Baten*²¹ ir *Blijdenstein*²² Teisingumo Teismas nusprendė, kad, jeigu ieškinyje grindžiamas nuostatomis, kuriomis teisės aktų leidėjas viešosios teisės subjektui suteikė savarankiškus įgaliojimus, toks ieškinyje negali būti laikomas tokiu, kurį apima „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją dėl „civilinių ir komercinių bylų“ sąvokos.

34. Vis dėlto iš šių dviejų sprendimų nėra matyti, kad vien *įgaliojimų* ar *kompetencijos*, kuriuos teisės aktų leidėjas konkrečiai suteikė viešosios valdžios institucijai, vykdymas savaime suponuoja, kad naudojamosi *viešosios valdžios įgaliojimais*. Tuose sprendimuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka apėmė atitinkamus ieškinius, nors valdžios institucijos rėmėsi teise pareikšti ieškinį, kurią teisės aktų leidėjas joms tiesiogiai suteikė, remdamasis tik viešosios valdžios institucijoms taikomomis nuostatomis²³. Lemiamas aplinkybė, dėl kurios šiuos konkrečius ieškinius apėmė ši sąvoka, buvo tai, kad šios nuostatos, kuriose daryta nuoroda į civilinės teisės normas, nelėmė išimtinės viešosios valdžios institucijų teisinės padėties, palyginti su bendrosiomis teisės normomis. Taigi šios institucijos nevykdė viešosios valdžios įgaliojimų.

35. Vadinas, remiantis nacionalinės teisės aktais, nepakanka konstatuoti, kad viešosios valdžios institucija turi tam tikrus įgaliojimus ar kompetenciją, kurių neturi nė vienas privatinės teisės reglamentuojamas subjektas, remiantis šiais nacionalinės teisės aktais. Tam, kad nebūtų taikomas Reglamentas Nr. 1215/2012, ši viešosios valdžios institucija turi turėti viešosios valdžios įgaliojimus, kaip tai apibrėžta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje. Šiomis aplinkybėmis svarbu tai, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka yra autonomiška Sąjungos teisės sąvoka. Atsakymo į klausimą, ar naudojamosi įgaliojimais ar kompetencija yra viešosios valdžios įgaliojimų vykdymas, negali lemti vien viešosios valdžios institucijai taikomų nacionalinės teisės aktų nagrinėjimas ir konstatavimas, kad šiuose

17 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007, p. 79).

18 Žr. 2015 m. birželio 11 d. sprendimą (C-226/13, C-245/13 ir C-247/13, EU:C:2015:383, 56 punktas).

19 2018 m. lapkričio 15 d. sprendimas (C-308/17, EU:C:2018:911).

20 Žr. 2018 m. lapkričio 15 d. Sprendimą *Kuhn* (C-308/17, EU:C:2018:911, 37 ir 38 punktai).

21 Žr. 2002 m. lapkričio 14 d. sprendimą (C-271/00, EU:C:2002:656, 36 punktas).

22 Žr. 2004 m. sausio 15 d. sprendimą (C-433/01, EU:C:2004:21, 20 punktas).

23 Žr. 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimą *Baten* (C-271/00, EU:C:2002:656, 32 punktas) ir 2004 m. sausio 15 d. Sprendimą *Blijdenstein* (C-433/01, EU:C:2004:21, 21 punktas). Taip pat žr. Briggs, A., *Civil Jurisdiction and Judgments*, Informa law from Routledge, 6-asis leidimas, Taylor & Francis Group, Niujorkas, 2015, p. 61. Kiek tai susiję su Sprendimu *Baten*, šiuo klausimu žr. Toader, C., „La notion de matière civile et commerciale“, *Europa als Rechts- und Lebensraum: Liber amicorum für Christian Kohler* zum 75. Geburtstag am 18. Juni 2018, vadovaujant Hess, B., Jayme, E., Mansel, H.-P., Verlag Ernst und Werner Gieseking, Bylefeldas, 2018, p. 523.

teisės aktuose nustatyti tam tikriems asmenims taikomo teisinio režimo skirtumai²⁴, nors tų teisės aktų nagrinėjimas gali būti naudingas, siekiant nustatyti įgaliojimų, kuriais naudojosi ta viešosios valdžios institucija, visumą²⁵. Beje, dažnai pakanka atsižvelgti tik į teisės aktus, kad būtų nustatyta, kokius įgaliojimus ar kompetenciją paprastai turi privatinės teisės reglamentuojami subjektai.

36. Teliėka patikrinti, ar tai, kad viešosios valdžios institucija neturi įrodyti, kad pati yra suinteresuota pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, yra viešosios valdžios įgaliojimai, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją.

3. Ar atleidimas nuo pareigos įrodyti savo suinteresuotumą yra viešosios valdžios įgaliojimai?

37. Belgijos teisės aktuose, atrodo, nustatyta, kad viešosios valdžios institucija atleista nuo pareigos įrodyti, kad pareikšdama ieškinį dėl veiksmų nutraukimo ji gina savo interesą ar teisę. Tačiau tam, kad privatus asmuo galėtų pareikšti tokį ieškinį, jis turi turėti „suinteresuotojo asmens“ statusą, kaip tai suprantama pagal 2013 m. liepos 30 d. įstatymo ir ETK nuostatas.

38. Vis dėlto iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog, bent kiek tai susiję su ETK, įgyvendinančiu Direktyvą 2005/29, ieškinį dėl veiksmų nutraukimo gali pareikšti ir civilinių teisinių subjektiškumą turinčios grupės, ir tam tikromis sąlygomis – vartotojų interesų gynimo asociacijos. Tokios asociacijos negina savo pačių interesų ar teisių. Jos veikia, kad gintų vartotojų kolektyvinius interesus ar bendrąjį interesą, ir būtent teisės aktų leidėjas jai suteikia galimybę pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, remiantis tokiomis nuostatomis, koks yra, pavyzdžiui, ETK XVII.7 straipsnis.

39. Kiek tai susiję su suinteresuotumu pareikšti ieškinį, taigi ir su suinteresuotumu, dėl kurio pareikštas ieškiny, nulemtais procesiniais aspektais, kaip antai *locus standi* ar ieškinio priimtumu, viešosios valdžios institucijos teisinė padėtis panaši į vartotojų gynimo asociacijos. Tokia asociacija taip pat gali pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, nors pati neturi suinteresuotumo.

40. Šiomis aplinkybėmis tikslinga priminti, jog Sprendime *Henkel*²⁶ Teisingumo Teismas nusprendė, kad „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka apima ginčą, dėl kurio asociacija vartotojų vardu pareiškia ieškinį, siekdama kolektyvinio intereso, nes šis ieškiny, niekaip nesusijęs su specialiu įgaliojimu, kurie nukryptų nuo privačių asmenų santykiams taikomų bendrųjų teisės normų, vykdymu.

41. Galima pateikti argumentą, kad byla, kurioje priimtas Sprendimas *Henkel*²⁷, susijusi su ieškiniu, kuriuo siekta uždrausti naudoti nesąžiningas sutarčių sąlygas ir kuris grindžiamas Direktyva 93/13/EEB²⁸, o šioje byloje nagrinėjamas ieškiny, kuriuo siekiama nutraukti nesąžiningus komercinius veiksmus ir kuris grindžiamas Direktyva 2005/29. Vis dėlto primintina, jog Teisingumo Teismas patvirtino išaiškinimą, pateiktą Sprendime *Henkel*²⁹, nagrinėdamas kitą Sąjungos tarptautinės

24 Iš tikrųjų, jeigu būtų griežtai vadovaujamosi šiuo išaiškinimu, susiklostytų tokia situacija, kad vienos valstybės narės teisės aktų leidėjo pasirinkimas dėl viešosios valdžios institucijos įgaliojimų visumos, palyginti su privatinės teisės reglamentuojamų subjektų įgaliojimais, lemtų Reglamento Nr. 1215/2012 taikytinumą. Tačiau iš jurisprudencijos matyti, jog šio reglamento taikytinumą negali lemti įgaliojimų pripažinimas viešosios valdžios įgaliojimais pagal vienintelės valstybės narės teisės aktus. Šiuo klausimu žr. 1980 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Rüffer* (814/79, EU:C:1980:291, 11 punktas) ir 1993 m. balandžio 21 d. Sprendimą *Sonntag* (C-172/91, EU:C:1993:144, 22 ir 25 punktai). Beje, nors, kiek tai susiję su sprendimų pripažinimu ir vykdymu, tikriausiai nesunku nustatyti vienintele taikytinas nacionalinės teisės nuostatas, taip nėra, kai pradedant procesą aiškinamasi, ar teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją priimti sprendimą, ar ne.

25 Žr. mano išvadą byloje *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:3, 89 punktas ir nurodyta doktrina).

26 Žr. 2002 m. spalio 1 d. sprendimą (C-167/00, EU:C:2002:555, 30 punktas).

27 Žr. 2002 m. spalio 1 d. sprendimą (C-167/00, EU:C:2002:555).

28 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 288).

29 Žr. 2002 m. spalio 1 d. sprendimą (C-167/00, EU:C:2002:555, 29 punktas).

privatinės teisės aktą, t. y. Reglamentą (EB) Nr. 864/2007³⁰, kurio sąvokos turi būti aiškinamos nuosekliai atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012 išaiškinimą³¹. Konkrečiau kalbant, Teisingumo Teismas nusprendė, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka apima „Direktyvoje 2009/22/EB^[32] nurodytą ieškinį dėl [nesąžiningų sąlygų naudojimo] uždraudimo“.

42. Šiuo klausimu Direktyvos 2009/22 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ja siekiama suderinti valstybių narių teisės aktus, susijusius su ieškiniais dėl uždraudimo, kuriais siekiama ginti I priede išvardytose direktyvose nurodytus kolektyvinius vartotojų interesus. Iš šios nuostatos matyti, kad ieškinys dėl nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2005/29, taip pat yra Direktyvoje 2009/22 nurodytas ieškinys.

43. Beje, neturi reikšmės tai, kad būtent viešosios valdžios institucijos pareiškė ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagrindinėje byloje pateikusiam teisme. Visų pirma, remiantis Direktyvos 2009/22 3 straipsniu, siejamu su šios direktyvos 2 straipsniu, šiuo tikslu valstybės narės paskirtuose teismuose arba administracinėse institucijose ieškinius dėl uždraudimo gali pareikšti „kompetentingi subjektai“, t. y. pirma, viena ar daugiau nepriklausomų viešųjų įstaigų valstybėse narėse, kuriose yra tokių įstaigų, ir (arba), antra, organizacijos, kurių veiklos tikslas – ginti vartotojų kolektyvinius interesus. Šių subjektų ieškiniai dėl uždraudimo gali būti pareiškiami dėl to paties tikslo, t. y. siekiant uždrausti tam tikrus veiksmus dėl vartotojų kolektyvinio intereso. Remdamasi šiuo teisiniu pagrindu nepriklausoma viešoji įstaiga, atstovaujanti verslininkų interesams, taip pat gali atlikti tokį patį vaidmenį kaip vartotojų kolektyvinių interesų gynimo organizacijos, kurių ieškinius apima civilinių ir komercinių bylų sąvoka.

44. Be to, pagal Direktyvos 2005/29 11 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės įpareigtos užtikrinti pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su nesąžininga komercine veikla, kad šios direktyvos nuostatų būtų laikomasi siekiant apsaugoti vartotojų interesus. Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su nesąžininga komercine veikla, įskaitant konkurentus, galėtų, pirma, pradėti bylą dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos ir (arba), antra, tokią nesąžiningą komercinę veiklą apskųsti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisminį procesą. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė būtent tokį vartotojų apsaugos įgyvendinimo mechanizmą, pagal kurį administracinės institucijos neturi kompetencijos nagrinėti ieškinių dėl nesąžiningos komercinės veiklos. Tačiau šios institucijos turi kreiptis į nacionalinius teismus dėl vartotojų interesų gynimo, todėl jos yra prilyginamos Direktyvos 2005/29 11 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims ir organizacijoms.

45. Galiausiai, taip pat kitame nei vartotojų apsaugos kontekste, valstybių narių teisės aktais viešosios valdžios institucijoms, kurios nėra pačios suinteresuotos, kartais leidžiama nacionaliniuose teismuose kelti bylas, siekiant ginti bendrąjį, kolektyvinį ar net individualų interesą, ypač kai kalbama apie privatinės teisės reglamentuojamą subjektą, kuris tokiaime procese laikomas silpnesniąja šalimi³³. Jeigu tokia situacija būtų laikoma nepatenkančia į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, sumažėtų viešosios valdžios institucijų vaidmuo esant situacijoms su tarptautiniu elementu, nepaisant to, kad tokios bylos tikrai mažai skiriasi nuo tų, kurios iškeltos privatinės teisės subjektų.

30 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės („Roma II“) (OL L 199, 2007, p. 40).

31 Žr. 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Verein für Konsumenteninformation* (C-191/15, EU:C:2016:612, 39 punktą).

32 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus (OL L 110, 2009, p. 30).

33 Mano, t. y. Lenkijos teisės sistemoje nagrinėjant civilines bylas teismuose dalyvauja būtent prokuroras.

46. Taigi, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pateiktus išaiškinimus dėl „civilinių ir komercinių bylų“ sąvokos, viešosios valdžios institucijos arba vartotojų teisių gynimo asociacijos, pareiškiančios ieškinį dėl nutraukimo, padėtis yra panaši į bet kurio suinteresuotojo asmens. Žinoma, ji atleista nuo pareigos įrodyti, kad veikia dėl savo pačios interesų. Vis dėlto dėl šios priežasties ji neturi jokių prerogatyvų, galinčių suteikti kompetenciją ar įgaliojimus, pakeičiančius jos civilinį ar komercinį teisinių santykių su privatinės teisės subjektais pobūdį ar ginčo, dėl kurio pareikštas ieškinys dėl veiksmų nutraukimo, dalyką³⁴. Taip pat ji neturi tokios kompetencijos ar įgaliojimų, kiek tai susiję su nustatytu procesiniu teisiniu pagrindu, taikomu nagrinėjant dėl šių santykių kilusį ginčą, nes jis yra vienodas, nepaisant to, koks yra šių bylų šalių statusas³⁵.

4. Pirminė išvada

47. Apibendrinamas šią analizės dalį manau, jog aplinkybė, kad veikiama dėl bendrojo intereso ar dėl kitų intereso, savaime nereiškia, kad ginčas nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį³⁶. Vien tai, kad vykdomi įgaliojimai ar kompetencija tiesiogiai suteikti įstatymo galią turinčiu teisės aktu, taip pat savaime nereiškia, kad ginčas nepatenka į reglamento taikymo sritį³⁷. Be to, nesvarbu ir tai, kad viešosios valdžios institucijai suteikta galimybė pareikšti ieškinį nesiejama su jos suinteresuotumo buvimu. Tam, kad ginčas nepatektų į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, šie įgaliojimai turi būti specialūs, palyginti su privačių asmenų santykiams taikytinomis bendrosiomis teisės normomis³⁸. Kaip matyti iš mano analizės, bent kiek tai susiję su bylomis dėl nesąžiningos komercinės veiklos, vykdytas įgaliojimų, kurie siejami su kitais aspektais nei interesas, dėl kurio veikia viešosios valdžios institucija, t. y. *locus standi* ir pareikšto ieškinio priimtinumą, iš esmės nėra šios rūšies specialių įgaliojimų vykdytas. Vadinasi, nematyti, kad ginčas pagrindinėje byloje susijęs su specialiais įgaliojimais, tačiau dar reikia patikrinti tyrimo ir vykdymo įgaliojimus, kuriuos nagrinėsiu toliau.

C. Dėl tyrimo įgaliojimų

48. Sprendime *Sunico ir kt.*³⁹ Teisingumo Teismas nusprendė dėl tyrimo įgaliojimų vykdymo poveikio bylos pripažinimui civiline ar komercine. Taigi atsižvelgiant į tame sprendime pateiktus išaiškinimus galima nagrinėti vienos iš kitų apeliacinio proceso šalių argumentus, kad Belgijos valdžios institucijos gali naudoti savo konstatuotas aplinkybes ir pareiškimus kaip teisinius įrodymus, todėl bylos medžiagą iš esmės sudaro tam tikros ataskaitos ir valstybės kontrolierių išvados. Taip pat Belgijos valdžios institucijos kaip procesinius dokumentus pateikia vartotojų skundus ir gali susipažinti su tokiais dokumentais, nes juos gauna savo interneto svetainėje ar elektroniniu paštu dėl „institucijų“ statuso.

34 Žinoma, kyla ginčas dėl klausimo, ar Belgijos valdžios institucijos turi tyrimo ir vykdymo kompetenciją, kurią galima laikyti specialiais įgaliojimais (žr. šios išvados C ir D antraštinės dalis). Net jeigu šios institucijos turi tokią kompetenciją, ji kyla ne iš to, kad jos atleistos nuo pareigos įrodyti, kad ieškiniu dėl veiksmų nutraukimo gina savo pačių interesus ar teises.

35 Pagal analogiją žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimą *Sapir ir kt.* (C-645/11, EU:C:2013:228, 36 punktas).

36 Žr. šios išvados 29 punktą.

37 Žr. šios išvados 35 punktą.

38 Žr. šios išvados 46 punktą.

39 Žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendimą (C-49/12, EU:C:2013:545).

1. Sprendimas *Sunico ir kt.*

49. Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Sunico ir kt.*⁴⁰, valstybės narės viešosios valdžios institucija kitos valstybės narės institucijoms pateikė prašymą suteikti informacijos apie atsakovus, remdamasi Reglamentu Nr. 1798/2003/EB⁴¹, paskui nacionaliniame teisme pareiškė ieškinį dėl žalos, padarytos dėl sukčiavimo pridėtinės vertės mokesčiu, atlyginimo. Būtent šiomis aplinkybėmis kilo klausimas, ar toks prašymas suteikti informacijos padarė poveikį ginčo šalių teisinių santykių pobūdžiui taip, kad šio ginčo neapima „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka⁴².

50. Toje byloje pateiktoje išvadoje⁴³ generalinė advokatė J. Kokott konstatavo, kad iš Teisingumo Teismo turimų duomenų neaišku, ar prašymas suteikti informacijos turėjo reikšmės ir pagrindinei bylai, ir, jei taip, tai kiek. Tačiau generalinė advokatė akcentavo, kad prašymas suteikti informacijos yra priemonė, kuria negali pasinaudoti ieškovai, kurie yra privatūs asmenys. Vadinasi, jei pagal nacionalinę procesinę teisę viešajai valdžios institucijai leidžiama naudotis šia informacija ir naudojantis viešosios valdžios institucijos įgaliojimais surinktais įrodymais šioje byloje, ši valdžios institucija, palyginti su atsakovais, nebuvo tokioje pačioje padėtyje kaip privatinės teisės reglamentuojamas subjektas.

51. Sprendime *Sunico ir kt.*⁴⁴ Teisingumo Teismas patvirtino, kad, remiantis bylos medžiaga, negalima daryti išvados, kad pagrindinėje byloje viešosios valdžios institucija pasinaudojo įrodymais, gautais vykdant jos viešosios valdžios įgaliojimus. Teisingumo Teismas nusprendė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas „turi išsiaiškinti, ar taip nebuvo, ir *prireikus* – ar [šios viešosios valdžios institucijos], kuri ėmėsi veiksmų prieš [atsakoves pagrindinėje byloje], situacija buvo tokia pati kaip privatinės teisės subjekto“⁴⁵.

52. Nors tame sprendime padaryta nuoroda į konkretų generalinės advokatės išvados punktą, doktrinoje buvo nurodyta, kad Teisingumo Teismas patvirtino ne tokį kategorišką kaip išvadoje siūlytą sprendimo variantą⁴⁶.

53. Taip pat šį sprendimą suprantu taip: tam, kad ginčo neapimtų civilinių ir komercinių bylų sąvoka, nepakanka nustatyti nacionalines nuostatas, kuriomis viešosios valdžios institucijai *in abstracto* leidžiama gauti įrodymus, surinktus naudojantis viešosios valdžios įgaliojimais, ir juos naudoti nagrinėjant ginčą. Nepakanka ir konstatuoti, kad šie įrodymai naudoti nagrinėjant ginčą. Tam, kad ginčo neapimtų ši sąvoka, reikia dar nustatyti tai, ar *in concreto* dėl to, kad naudoti šie įrodymai, viešosios valdžios institucija nebuvo tokioje pačioje padėtyje kaip privatinės teisės subjektas nagrinėjant analogišką ginčą.

2. Sprendime „*Sunico ir kt.*“ pateikto išaiškinimo taikymas

54. Pirmiausia reikia paaiškinti, kad tai, jog Belgijos valdžios institucijos vartotojų skundus pateikė kaip įrodymus, nereiškia, kad šios institucijos buvo kitokioje padėtyje nei privatinės teisės subjektas nagrinėjant analogišką ginčą. Iš tikrųjų, nors vartotojų teisių gynimo asociacija yra privatinės teisės reglamentuojamas subjektas ir nevykdo viešosios valdžios įgaliojimų, ji gali rinkti tokius skundus ir juos naudoti esant ginčams su verslininkais.

40 Žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendimą (C-49/12, EU:C:2013:545).

41 2003 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 218/92 (OL L 264, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 392).

42 Žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą *Sunico ir kt.* (C-49/12, EU:C:2013:545, 42 punktas).

43 Žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Sunico ir kt.* (C-49/12, EU:C:2013:231, 45 punktas).

44 Žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendimą (C-49/12, EU:C:2013:545).

45 Žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą *Sunico ir kt.* (C-49/12, EU:C:2013:545, 42 ir 43 punktai). Pasviruoju šriftu išskirta mano.

46 Šiuo klausimu žr. De Troyer, I., „De fiscus in burger“: nieuwe wegen voor de inning van belastingen in het buitenland?, *Tijdschrift voor fiscaal recht*, 2015, 481 t., p. 426, 10 punktas.

55. Vis dėlto šiomis aplinkybėmis abejonių gali kelti tai, kad viešosios valdžios institucija turi tyrimo įgaliojimus, tiesiogine šių žodžių prasme, o tai šiai institucijai suteikia galimybę gauti įrodymus, analogiškai kaip juos gauna policijos institucijos. Manau, jog naudojimasis tokia kompetencija reiškia viešosios valdžios įgaliojimų vykdymą. Ginčas su viešosios valdžios institucija, kuriame nukentėjęs asmuo prašo atlyginti dėl įrodymų rinkimo padarytą žalą, iš esmės neturėtų patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, nes tai yra atsakomybė už veiksmus ar neveikimą vykdančios viešosios valdžios įgaliojimus.

56. Vis dėlto vykdančios viešosios valdžios įgaliojimus surinktų įrodymų naudojimas nagrinėjant ginčą savaiame nedaro poveikio šio ginčo šalių teisiniams santykiams ir jo dalykui.

57. Iš tikrųjų privatinės teisės reglamentuojamas subjektas taip pat gali naudoti įrodymus, kuriuos surinko viešosios valdžios institucija, vykdydama viešosios valdžios įgaliojimus. Pavyzdžiui, byloje prieš kelis eismo įvykį sukėlusį asmenį nuo šio įvykio nukentėjęs asmuo gali pateikti policijos institucijų parengtus dokumentus. Jeigu šis nukentėjęs asmuo tokių dokumentų neturi, iš esmės jis gali prašyti nacionalinio teismo įpareigoti instituciją pateikti šiai bylai išnagrinėti reikalingus dokumentus. Be to, ūkio subjektas gali iškelti bylą konkurencijos teisės srityje, pareikšdamas „follow-on“ ieškinį, kurį grindžia sprendimu dėl šios teisės nuostatų pažeidimo konstatavimo⁴⁷. Akivaizdu, jog tokios bylos išlieka civilinio ir komercinio pobūdžio ir patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį.

58. Tai, kad viešosios valdžios institucijos vykdančios savo įgaliojimus parengtas dokumentas turi specialią įrodomąją galią, to akivaizdumo nepaneigia. Iš tikrųjų tam tikrų rūšių įrodymams tokią vertę suteikia būtent normos, taikytinos ir privatinės teisės reglamentuojamų subjektų ginčams.

59. Beje, jeigu būtų laikoma, kad viešosios valdžios institucijos iškelta byla nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį todėl, kad ši institucija naudojosi įrodymais, kuriuos surinko vykdydama savo įgaliojimus, tai sumažintų vieno iš Sąjungos teisės aktų leidėjo pripažintų vartotojų apsaugos modelių taikymo praktinį veiksmingumą⁴⁸. Pagal šį modelį, kitaip, nei taikant modelį, pagal kurį būtent pati administracinė institucija priima sprendimą dėl pažeidimo pasekmių, administracinei institucijai pavesta ginti vartotojų interesus nacionaliniuose teismuose.

60. Be to, viešosios valdžios institucija gali turėti įgaliojimus, leidžiančius naudoti įrodymus, kurių neturi nė vienas privatinės teisės reglamentuojamas subjektas. Pavyzdžiui, nacionalinėje teisėje gali būti nustatyta, kad institucijos surinkti įrodymai yra konfidencialūs ir kad būtent ši institucija sprendžia dėl galimo jų atskleidimo. Taip pat, remiantis nacionaline proceso teise, gali būti taikoma skirtinga tvarka, pagal kurią kita ginčo šalis gali ginčyti tuos pačius įrodymus, nesvarbu, ar jie pateikti viešosios valdžios institucijos, ar privatinės teisės reglamentuojamo subjekto.

61. Tai yra situacijos, kurios, manau, atitinka nagrinėjamą Sprendime *Sunico ir kt.*⁴⁹, t. y. kai dėl tam tikrų įrodymų naudojimo viešosios valdžios institucija nėra tokioje pačioje padėtyje kaip privatinės teisės subjektas nagrinėjant analogišką ginčą. Vis dėlto nematyti, kad pagrindinėje byloje susiklostė situacija, dėl kurios joje nagrinėjamas ginčas nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

62. Išsamumo sumetimais pažymėtina, jog nereikėtų pamiršti, kad Sprendime *Sunico ir kt.*⁵⁰ nagrinėtos aplinkybės, kai ginčas, kurį *a priori* apėmė civilinių ir komercinių bylų sąvoka, į ją nebepateko dėl to, kad viena iš to ginčo šalių naudojo tam tikrus įrodymus. Taigi manau, jog daugeliu atvejų aplinkybę, kad tam tikri įrodymai prieinami tik viešosios valdžios institucijai, lemia tai, kad šios institucijos ir asmens santykiai *ab initio* nepanašūs į privačių asmenų santykius.

47 Tokio atvejo pavyzdį žr. 2015 m. gegužės 21 d. Sprendime *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335, 10 punktas).

48 Žr. šios išvados 44 punktą.

49 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendimas (C-49/12, EU:C:2013:545).

50 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendimas (C-49/12, EU:C:2013:545).

D. Dėl įgaliojimų vykdymo procese

63. Pateikdamos ketvirtąjį reikalavimą Belgijos valdžios institucijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašė nustatyti konkrečią už kiekvieną konstatuotą pažeidimą skiriamą baudą nuo teismo sprendimo, kuris bus priimtas išnagrinėjus pagrindinę bylą, įteikimo. Pateikdamos penktąjį reikalavimą šios institucijos prašė nuspręsti, kad pažeidimus galima būtų konstatuoti paprastu įgalioto tarnautojo parengtu protokolu. Anot vienos iš kitų apeliacinio proceso šalių, pastarasis reikalavimas reiškia, kad ir vykdymo procese Belgijos valdžios institucijos turėtų kompetenciją, kurios neturi nė viena iš įprastų civilinėse ar komercinėse bylose nagrinėjamų ginčų šalių.

64. Vis dėlto nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nei šalys nenurodė abejonių dėl to, ar reikalavimas dėl baudos už pažeidimus, kurie bus konstatuoti, gali lemti tai, kad pagrindinė byla ir sprendimas, kuris bus priimtas ją išnagrinėjus, nebepateks į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį. Taigi reikalavimas dėl baudos susijęs su reikalavimu būsimum pažeidimus konstatuoti paprastu protokolu. Pirmiausia nagrinėsiu klausimą, ar į šio reglamento taikymo sritį patenka byla, kurioje prašoma skirti tokią baudą.

1. Bauda už pažeidimus, kurie bus konstatuoti

65. Iš Sprendimo *Realchemie Nederland*⁵¹ matyti, jog tai, ar teismo sprendimas dėl baudos, skirtos už kitu teismo sprendimu nustatyto draudimo nesilaikymą, patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, nustatoma ne pagal pačios šios priemonės pobūdį, o pagal teisių, kurių apsaugą ji užtikrina, pobūdį. Vadovaudamasis tokiais pačiais samprotavimais Sprendime *Bohez*⁵² Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl teisių, kurių apsaugą užtikrina bauda, pobūdžio civilinių ir komercinių bylų sąvoka, kaip tai suprantama pagal reglamentą, galiojusį prieš Reglamentą Nr. 1215/2012, neapima baudos, skirtos sprendime dėl vaiko globos ir bendravimo teisių, siekiant užtikrinti, kad globos teisės turėtojas paisys šių teisių, vykdymo. Tačiau, remiantis šiuo sprendimu, toks vykdymas patenka į Reglamento Nr. 2201/2003 taikymo sritį⁵³.

66. Žinoma, šiuos sprendimus apimanti jurisprudencija buvo plėtojama daugiausia nagrinėjant prašymus priimti prejudicinius sprendimus, susijusius su apsaugos priemonėmis (*mesures conservatoires*)⁵⁴ ar laikinosiomis priemonėmis (*mesures provisoires*)⁵⁵, nustatytomis atskirame sprendime, kurį prašyta vykdyti⁵⁶, arba su tokiomis priemonėmis, kurias prašyta taikyti per atskirą laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą⁵⁷. Tačiau iš šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra aiškiai matyti, ar šiuo atveju nagrinėjamos apsaugos, ar laikinosios priemonės.

67. Vis dėlto šiomis aplinkybėmis reikia išskirti Sprendimą *Bohez*⁵⁸, kuriame keltas klausimas dėl kilmės valstybės narės teismo, priėmusio sprendimą iš esmės dėl bendravimo teisių, paskirtos baudos, kad būtų užtikrintas veiksmingas šių teisių įgyvendinimas, išieškojimo. Ši bauda buvo nustatyta kaip konkreti suma, mokėtina už kiekvieną vaiko neperdavimo dieną.

51 Žr. 2011 m. spalio 18 d. sprendimą (C-406/09, EU:C:2011:668, 40–42 ir 44 punktai).

52 Žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. sprendimą (C-4/14, EU:C:2015:563, 33, 37 ir 39 punktai).

53 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL L 338, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 243).

54 Žr. 1979 m. kovo 27 d. Sprendimą *de Cavel* (C-143/78, EU:C:1979:83, 2 punktas), Teisingumo Teismo nurodytą 2011 m. spalio 18 d. Sprendime *Realchemie Nederland* (C-406/09, EU:C:2011:668).

55 Žr. 1998 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Van Uden* (C-391/95, 33 punktas), Teisingumo Teismo taip pat nurodytą 2011 m. spalio 18 d. Sprendime *Realchemie Nederland* (C-406/09, EU:C:2011:668).

56 Žr. 1979 m. kovo 27 d. Sprendimą *de Cavel* (C-143/78, EU:C:1979:83, 2 punktas) ir 2011 m. spalio 18 d. Sprendimą *Realchemie Nederland* (C-406/09, EU:C:2011:668, 35 punktas).

57 Žr. 1998 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Van Uden* (C-391/95, 33 punktas).

58 Taip pat žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *Bohez* (C-4/14, EU:C:2015:563, 49 punktas).

68. Pažymėtina, jog Belgijos valdžios institucijos pagrindinėje byloje pateikė, atrodo, analogišką reikalavimą. Žinoma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė papildomos informacijos apie reikalavimą, susijusį su bauda. Belgijos vyriausybė paaiškino, kad ši bauda būtų taikoma tik už pažeidimus, kuriuos nacionalinis teismas nustatys, išnagrinėjęs pagrindinę bylą. Taip pat iš reikalavimo, susijusio su bauda, formuluotės matyti, kad bauda siekiama užtikrinti teismo sprendimo, kurį Belgijos valdžios institucijos prašo priimti, veiksmingumą, nes šis sprendimas bus priimtas dėl nesąžiningų veiksmų rinkoje ir (arba) nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo.

69. Be to, Belgijos *Code judiciaire* (Teismų kodeksas, Belgija) XXIII skyriaus „Dėl baudų“ 1385 *bis* straipsnyje nustatyta, kad teismas šalies prašymu gali įpareigoti kitą šalį sumokėti pinigų sumą – baudą, jeigu neįvykdoma teismo nustatyta pagrindinė prievolė, ir tai neturi poveikio žalos atlyginimui, jei yra patiriama žala. Remiantis šio kodekso 1385ter straipsniu, teismas gali paskirti baudą, be kita ko, kaip sumą, nustatomą pagal padarytą pažeidimą. Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodo, ar Belgijos institucijų reikalavimas grindžiamas šia nuostata, atrodo, jos turinys visiškai atitinka tai, ko prašo šios institucijos. Taigi Sprendimas *Bohez*⁵⁹ yra dar reikšmingesnis nagrinėjant šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą, nes tame sprendime nurodyta bauda skirta remiantis Belgijos teismų kodekso 1385bis straipsniu.

70. Remiantis Sprendimą *Bohez*⁶⁰ apimančia jurisprudencija, pažymėtina, kad, jeigu „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka apima bylą, kurioje Belgijos valdžios institucijos prašo, pirma, konstatuoti nesąžiningus veiksmus rinkoje ir (arba) nesąžiningą komercinę veiklą ir, antra, nurodyti tokius veiksmus nutraukti, šią bylą ir toliau apima ši sąvoka, jeigu prašoma skirti baudą, kad būtų užtikrintas teismo sprendimo, kuris bus priimtas ją išnagrinėjus, laikymasis.

71. Žinoma, nereikėtų pamiršti šios išvados 22 punkte nurodyto atvejo, kai ginčas nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį dėl šiame ginče pareikšto ieškinio pagrindo arba jo pareiškimo sąlygų. Vis dėlto iš Belgijos teismų kodekso 1385bis straipsnio matyti, kad šios valstybės narės institucijų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme prašoma skirti bauda, atrodo, yra standartinė civilinio proceso priemonė, kurią gali prašyti taikyti ir privatūs asmenys. Todėl nei pateiktas reikalavimas nustatyti tokią baudą, nei prašymas vykdyti teismo sprendimą, kuriuo šis reikalavimas tenkinamas, nėra viešosios valdžios įgaliojimų vykdymas.

72. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka apima ieškinį, kuriuo viešosios valdžios institucijos prašo skirti nustatyto dydžio baudą už kiekvieną konstatuotą pažeidimą nuo teismo sprendimo įteikimo dienos, jeigu, pirma, šia bauda siekiama užtikrinti teismo sprendimo, priimto byloje, kurią apima ši sąvoka, veiksmingumą ir, antra, ta bauda yra standartinė civilinio proceso priemonė, kurią gali prašyti skirti ir privatūs asmenys arba kurios vykdymui nereikia specialių įgaliojimų, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis bendrosiomis teisės normomis⁶¹.

59 2015 m. rugsėjo 9 d. sprendimas (C-4/14, EU:C:2015:563). Dėl šios Belgijos teismų kodekso nuostatos taip pat žr. mano išvadą byloje *Bohez* (C-4/14, EU:C:2015:233, 42 punktą ir nurodyta doktrina).

60 2015 m. rugsėjo 9 d. sprendimas (C-4/14, EU:C:2015:563).

61 Nors nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nei šalys nepareiškė abejonių dėl paskelbimo priemonių, išsamumo sumetimais pažymėtina, kad jos taip pat nėra pašalintos iš Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo srities. Iš tikrųjų jos numatytos, be kita ko, 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir, atrodo, yra standartinės civilinio proceso priemonės, kurias gali prašyti taikyti ir privatūs asmenys. Taigi ginčas dėl prašymo taikyti tokias priemones visiškai nesusijęs su specialių įgaliojimų, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis normomis, naudojimu. Be to, nors šios priemonės skiriasi nuo baudos, jomis siekiama užtikrinti teismo sprendimo, kuriuo konstatuota nesąžininga komercinė veikla, veiksmingumą. Šiuo klausimu Direktyvos 2005/29 11 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad siekdamas panaikinti ilgalaikius nesąžiningos komercinės veiklos padarinius, valstybės narės gali nustatyti, kad reikalaujama paskelbti šį sprendimą arba panaikinti jį pareiškimą. Nematyti, kad tai yra viešosios valdžios institucijoms skirtos priemonės.

2. Administracinės valdžios institucijos konstatuojami pažeidimai

73. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikia išsamios informacijos apie aspektus, dėl kurių gali kilti abejonių, susijusių su penktuoju reikalavimu dėl būsimų pažeidimų konstatavimo paprastu įgalioto tarnautojo parengtu protokolu. Taigi siekdamas šiam teismui pateikti naudingą atsakymą, remdamasis šalių pastabomis, pateiksiu kelias bendras pastabas dėl šio reikalavimo.

74. Penktasis Belgijos valdžios institucijų reikalavimas, atrodo, pateiktas siekiant leisti joms pačioms konstatuoti pažeidimus, už kuriuos skiriama bauda, kad nereikėtų kreiptis į teismo antstolį ar šiuo tikslu naudoti kitų priemonių. Be to, per teismo posėdį Belgijos vyriausybė nurodė, kad, jeigu nacionalinis teismas atmestų penktąjį reikalavimą, Belgijos valdžios institucijos turėtų naudotis teismo antstolių paslaugomis dėl tokių faktinių aplinkybių konstatavimo. Taip pat kitos apeliacinio proceso šalys teigia, kad, priešingai nei Belgijos valdžios institucijos, privatinės teisės subjektas turi pasinaudoti, pavyzdžiui, teismo antstolių paslaugomis ir prirėkus teisme, į kurią kreipiasi, įrodyti pažeidimus.

75. Primintina, jog Sprendime *Henkel*⁶² Teisingumo Teismas nusprendė, kad „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka apima vartotojų teisių gynimo asociacijos pareikštą ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, nes šiuo ieškiniu siekta pateikti teismo kontrolei privatinės teisės reglamentuojamus santykius. Iš šios išvados pirmesniuose punktuose pateiktų šalių pastabų matyti, jog pateikdamos penktąjį reikalavimą Belgijos valdžios institucijos siekia, kad joms būtų suteikta kompetencija nustatyti būsimus pažeidimus. Taigi šis reikalavimas, kuriuo iš esmės siekiama, kad šios institucijos galėtų kontroliuoti teisinius santykius, į kuriuos įtrauktos kitos apeliacinio proceso šalys, susijęs su viešosios valdžios įgaliojimų vykdymu.

76. Beje, remiantis ETK XV.2 straipsniu, tarnautojų parengti protokolai yra autentiški, jeigu neirodyta priešingai. Privatinės teisės reglamentuojamo subjekto surašytas dokumentas neturi tokios įrodomosios galios. Taigi, nors atrodo, kad šie protokolai galėtų būti naudojami vykdymo procese, jų parengimas suponuoja veikiau įrodymų rinkimą. Kaip nurodžiau šios išvados 55 punkte, kompetencijos įrodymų rinkimo srityje vykdymas, kuriam reikalingi specialūs įgaliojimai, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis normomis, reiškia viešosios valdžios įgaliojimų vykdymą. Tas pats pasakytina, be kita ko, jeigu viešosios valdžios institucija naudojasi kompetencija, kuria siekia pakeisti teismo antstolį, savo pačios parengtame dokumente konstatuodama pažeidimus. Ginčas dėl tokios kompetencijos suteikimo susijęs su specialiais įgaliojimais, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis bendrosiomis teisės normomis, todėl šio ginčo dalykas neleidžia teigti, kad jį apima „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka.

77. Negalima atmesti, kad tokios kompetencijos suteikimas sustiprintų teismo sprendimo, kuris bus priimtas išnagrinėjus ginčą, kurią apima civilinių ir komercinių bylų sąvoka, veiksmingumą. Vis dėlto penktasis reikalavimas nesusijęs nei su apsauginėmis, nei su laikinosiomis priemonėmis, nei su priemone, kuri nagrinėjama kaip bylos šalies įpareigojimas sumokėti baudą, siekiant priversti laikytis priimto sprendimo⁶³, ar baudą, mokamą už pagrindinės priemonės nevykdymą⁶⁴, kurių patekimą į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį lemia teisių, kurių apsauga užtikrinama šia priemone, pobūdis.

62 Žr. 2002 m. spalio 1 d. sprendimą (C-167/00, EU:C:2002:555, 30 punktas).

63 Žr. 2011 m. spalio 18 d. Sprendimą *Realchemie Nederland* (C-406/09, EU:C:2011:668, 44 punktas).

64 Žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *Bohez* (C-4/14, EU:C:2015:563, 35 punktas).

E. Baigiamosios pastabos

78. Iš pateiktos analizės matyti, kad, pirma, su viešosios valdžios institucijos suinteresuotumu pareikšti ieškinį susijusi specifika nelemia to, kad ginčas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 materialinę taikymo sritį⁶⁵. Antra, aplinkybė, kad ši institucija turi tyrimo įgaliojimus, kurie nesuteikti privatinės teisės reglamentuojamiems subjektams, ir remiasi įrodymais, surinktais naudojantis tais įgaliojimais, savaime nereiškia, kad toks ginčas nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 *ratione materiae* taikymo sritį⁶⁶. Trečia, tas ginčas nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, jeigu jis susijęs su ieškiniu, kuriuo viešosios valdžios institucijos prašo, kad joms būtų suteikti specialūs įgaliojimai, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis normomis, t. y. kad jos būtų įgaliosios konstatuoti pažeidimus⁶⁷.

79. Be to, pažymėtina, kad, jeigu ginčas pagrindinėje byloje nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, kiek tai susiję su penktuoju reikalavimu, vis dėlto tai nereiškia, kad taip yra ir dėl kitų reikalavimų⁶⁸.

V. Išvada

80. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija) pateiktą prejudicinį klausimą:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apima ginčą dėl valstybės narės viešosios valdžios institucijos kitoje valstybėje narėje įsteigtiems privatinės teisės reglamentuojamiems subjektams pareikšto ieškiniu, kuriuo siekiama, kad būtų konstatuoti pažeidimai, t. y. nesąžininga komercinė veikla, ir nurodyta juos nutraukti, taip pat nurodyta kitų apeliacinio proceso šalių sąskaita taikyti paskelbimo priemones ir nustatyti konkretaus dydžio baudą už kiekvieną pažeidimą, kuris bus konstatuotas.

Vis dėlto ši sąvoka neapima tokio ginčo, jeigu jis susijęs su ieškiniu, kuriuo viešosios valdžios institucijos prašo suteikti specialius įgaliojimus, palyginti su privačių asmenų santykiams taikomomis normomis.

65 Žr. šios išvados 47 punktą.

66 Žr. šios išvados 60 ir 61 punktus.

67 Žr. šios išvados 75 ir 77 punktus.

68 Iš 1993 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Sonntag* (C-172/91, EU:C:1993:144, 6 punktas, 14–16 punktai ir 21 punktas) galima daryti išvadą, kad Reglamentas Nr. 1215/2012 taikomas ir baudžiamąsias bylas nagrinėjančio teismo priimtiems sprendimams dėl civilinių ieškinių, kuriuose priimamas sprendimas remiantis ir baudžiamosios, ir civilinės teisės nuostatomis. Šiuo atveju į šio reglamento taikymo sritį patenka tik civilinės teisės nuostatos. Be to, 1997 m. vasario 27 d. Sprendimą *van den Boogaard* (C-220/95, EU:C:1997:91, 21 punktas) suprantu taip, kad, remiantis juo, gali būti, jog tik tam tikri civilinės bylos nagrinėjančio teismo priimto sprendimo aspektai patenka į to reglamento taikymo sritį. Iš esmės tai turėtų būti taikoma ir situacijai, kai „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka apima tik tam tikrus ginčo aspektus.